

Yhteistyön logistiikkaa Kouvolan VIEPÄ-seminaarissa

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen VII kansainvälinen seminaari järjestettiin yhdessä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa 13.–14.3.2008 Kasarmin kampuksella Kouvossa. VIETSin vuotuisen päätapahtuman aiheena oli Venäjän ja Euroopan välisen yhteistyön logistiikka. Aihe olikin elävä ja luonteva rautateiden risteyskaupungissa. Ammattikorkeakoulun tarjoaa sen tarkastelun ja käytännön ratkaisujen tueksi erityisosaamistaan Venäjäänkin liittyvissä toiminnoissaan. Seminaarin tapahtumapaikkana oli punatiilinen entinen varuskunta-alue, joka tyhjentyi 1990-luvulla. Tämän jälkeen ammattikorkeakoulu ja Helsingin yliopiston käännöstieteiden laitos muuttivat perusteellisesti uusittuihin tiloihin Kasarmin kampukselle.

Seminaariin oli ilmoittautunut 64 aiheesta kiinnostunutta tutkijaa, asiantuntijaa ja opiskelijaa eri puolilta Suomea sekä Pietarista ja Moskovasta. Päivien aikana kuultiin kotimaisten puheenvuorojen lisäksi myös venäläisten asiantuntijoiden näkökantoja maan poliittisesta ilmapiiristä ja kansainvälisistä kuljetus- ja liikennekysymyksistä. Kaikille yhteisten paneelien ongelmakenttää leimasivat arviot Venäjän tuoreista presidentinvaalituloksista.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun rehtori Ragnar Lundqvist ja Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuran puheenjohtaja Soili Nystén-Haarala avasivat seminaarin ja sen yhteisen osuuden. Ensimmäisenä kuultiin Venäjän tiedeakatemian Euroopan tutkimuskeskuksen johtavan tutkijan, professori Dmitri Furmanin esitelmä Neuvostoliiton jälkeisen

Venäjän integraatio-ongelmista. Hän vertaili Euroopan unionin poliittista toimintamallia Venäjän politiikkaan mm. hallinnollisella tasolla. Furman tarkasteli pitkän ajanjakson suunnitelmien toteutusta ja etenemistä Euroopan unionin maissa yhteisesti sovittujen linjojen mukaan, jotka eivät ole riippuvaisia valtioiden päämiesten vaihdoksista. Dmitri Furman on julkaisut tutkimuksia entisten neuvostotasavaltojen ja Venäjän yhteiskunta- ja valtiorakenteista. Esitelmässään hän valotti myös Ukrainan, Venäjän ja Valkovenäjän nykyisiä suhteita.

Dosentti, Tampereen rauhan-tutkimuslaitoksen erikoistutkija Helena Rytövuori-Apunen pohti, onko luottamuksen kieli yhteistyössä tyhjää retoriikkaa vai onko sillä todellista merkitystä. Euroopan unionin jäsenenä Suomi voi vedota unionin yhteiseen politiikkaan Venäjä -suhteissaan, jolloin yhteinen politiikka toimii retorisenä suojakilpenä. Luottamus voi olla myös EU-suhteiden edellyttämää valtiotaitoa tai valtiotaidon strategian osa, kuten esimerkiksi Paasikivellä.

Seminaarin ensimmäisen paneelin aiheena oli transitoliikenne Venäjälle, sen kilpailu ja yhteistyö. Dosentti Arto Luukkasen eloisaan tyyliinsä johtamaan keskusteluun osallistuivat osastopäällikkö Oleg Lemeško (Venäjän suurlähetystö), professori Olli-Pekka Hilmola (Lappeenrannan tekninen yliopisto), VTT Ilmari Larjavaara (Kuopion yliopisto), tutkija Yrjö Myllylä (Oy Aluekehitys RD) ja toimitusjohtaja Timo Petäjä (ILP-Group Oy). Panelistit esittivät tilastotietoja Suomen kautta Venäjälle kulkevasta tavaliikenteestä, pohtivat tullin ja

rekkaajonon ongelmia ja etsivät tilanteeseen ratkaisua. Kehittyvän sähköisen asiakirjajärjestelmän arveltiin nopeuttavan tullausta ja estävän myös kaksoislaskutuksen. Venäjän satamien ja rautateiden kapasiteetin kasvu lähivuosina lyhentäne rekkaajonoja. Keskustelu eteni vilkkaasti, ja siinä kuultiin sekä käytännön asiantuntijoiden että tutkijoiden näkökantoja.

Seminaarin ohjelma jatkui vielä työryhmissä, joiden aiheina olivat käännöstiede, venäjän kieli ja sanakirjat sekä sanastot (pj. Inkeri Vehmas-Lehto, Helsingin yliopisto), Venäjän kansainväliset liikennekäytävät (pj. Katri Pynnöniemi, UPI), kuva-analyysin työpaja (pj. Iina Kohonen, TaiK), yritys-suhteet ja yritysten sosiaalinen vastuu (pj. Soili Nystén-Haarala, Joensuun yliopisto) sekä päätöksenteko Venäjän ulkopoliitikassa (pj. Sinikukka Saari, UPI). Pietarilaiset tutkijat Jelena Jefimova, Sergei Semjonov ja Aleksandr Kuznetsov käsittelivät alustuksissaan satamien, konttoliikenteen ja rahtijärjestelmien kehitystä Venäjän kansainvälisten liikennekäytävien kilpailukykyä pohtineessa työryhmässä. Käännöstieteiden työryhmässä kuultiin terminologi Irina Lukkarisen esitelmä sähköisen logistiikkasatamien (englanti-suomi-venäjä) laadinnasta ja sisällöstä ja Inkeri Vehmas-Lehdon kattava selostus Metsäsanakirjan koonneen ryhmän mittavasta työskentelystä sekä Marja Jäniksen ajatuksia herättänyt käännösanalyysi.

Ensimmäiseen seminaaripäivään saatiin mahtumaan vielä Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuran vuosikokous, joka eteni ripeästi ruhtinoituneen puheenjohtajan Juha Tolosen luotsaamana. Paikalla olleet seuran jäsenet keskustelivat tiedotuskampanjasta ja entistä tehokkaammasta jäsenhankinnasta

kuluvan vuoden aikana. Todettiin, että seuran on välttämätöntä saada omat www-sivut.

Pitkä päivä palkittiin Kouvolan kaupunginjohtajan Aimo Ahdin isännöimällä lämminhenkisellä vastaanotolla upseerikerhon tiloissa. Seminaarin osanottajat saivat nauttia tyylikkäästä vieraanvaraisuudesta ja välittömästä ilmapiiristä. Vilkkaina ja perusteellisina polveilleet tieteelliset pohdinnat taisivat olla syynä seuraavan aamun laimeaan työryhmyöskentelyyn.

Seminaarin päätöksenä oli ajankohtainen paneelikeskustelu Venäjän haasteista vuodesta 2008 eteenpäin. Paneelin osanottajina olivat Aleksanteri-instituutin johtaja Markku Kivinen, professori Dmitri Furman, konsuli Jyrki Terva Suomen Pietarin pääkonsulaatista, yliopistonlehtori Arto Luukkanen Renvall-instituutista ja vanhempi tutkija Marija Matskevits Venäjän tiedeakatemiasta Pietarista. Puheenjohtajana toimi dosentti Kimmo Elo Turun yliopistosta. Panelistit totesivat, että Dmitri Medvedjevistä tulee Venäjän federaation kolmas presidentti, mutta valta saattaa olla siirtymässä presidentiltä pääministerialle. Varsinaisena käännekohtana vaaleja ei pidetty, mutta arvioitiin ongelmien ratkaisuun löydettävän Venäjällä enemmän voimavaroja ja sääntöjä. Pohdittiin myös sitä, haluavatko Venäjän kansalaiset muutosta, onko demokratisoinnille perusteita ja piilekö Putinin kaavaileman vallanjaon taustalla kaippu monarkismiin. Voitiin todeta, että valta vaihtui kuitenkin vapaaehtoisesti vaalien kautta.

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivien järjestelyt olivat kaikin puolin onnistuneet. Kiitokset sujuvuudesta ja toimivuudesta kuuluvat Kymenlaakson ammattikorkeakoulun välle, erityisesti Soili Lehto-Kylmäselle ja hänen valmentamilleen opiskelija-avustajille. Myös Katri Pynnöniemi teki suuren työn ohjelman si-

sältöä ja ulkomaisten vieraiden osallistumista järjestellessään. Tapahtuma sai merkittävää tukea Suomen kulttuurirahaston Kymenlaakson rahastolta ja Suomen Akatemialta. Muualla Suomessa

samaan aikaan järjestetyt Venäjä-tutkimukseen liittyvät tilaisuudet näyttivät karsineen osanottajien määrää aihepiiriin ajankohtaisuudesta huolimatta.

Anneli Ojala

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seuran hallitus vuonna 2008

Seuran hallituksen jäsenet valittiin Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivän yhteydessä 13.3.2008 pidetyssä vuosikokouksessa. Uudeksi jäseneksi valittiin eroa pyytäneen Leo Granbergin tilalle kehittämispäällikkö Sari Autio-Sarasmo Aleksanteri-instituutista. Seuran hallitus toimii myös Idäntutkimus-lehden toimitusneuvostona. Seuran jäsenmaksu on 28 € ja opiskelijajäsenmaksu 15 €. Maksuun sisältyy *Idäntutkimus*-lehden vuosikerta.

Puheenjohtaja

Soili Nystén-Haarala
soili.nysten-haarala@joensuu.fi

Jäsenet

Kimmo Elo
kimmo.elo@utu.fi

Tomi Huttunen
tomi.huttunen@helsinki.fi

Juha Kotilainen
juha.kotilainen@joensuu.fi

Kristiina Kalleinen
kalleine@mappi.helsinki.fi

Katri Pynnöniemi
katri.pynnöniemi@saunalahti.fi

Sari Autio-Sarasmo
sari.autio-sarasmo@helsinki.fi

Ilmari Susiluoto
ilmari.susiluoto@helsinki.fi

Mikko Ylikangas
mikko.ylikangas@aka.fi

Varajäsenet

Pekka Hakamies
pekka.hakamies@utu.fi

Arto Luukkanen
arto.luukkanen@joensuu.fi

Jukka Pietiläinen
jukka.pietilainen@uta.fi

Marina Vituhnovskaja
marina.vituhnovskaja @saunalahti.fi

Lotmanin muistoseminaari Tartossa

Tarton yliopistossa pidetään vuosittain Juri Lotmanin (1922–1993) muistoseminaari hänen syntymäpäivänsä, helmikuun 28. päivän aikoihin. Niin tänäkin vuonna. Teemana oli yksinkertaisesti *Lotmanovski seminar/Lotmani seminar*. Järjestäjinä olivat sekä venäläisen kirjallisuuden että semiotiikan laitos, vaikka ne toi-

mivatkin eri tiedekunnissa. Suuri semiootikko Juri Lotman ei ollut koskaan semiotiikan professori. Sellainen oppituoli perustettiin vasta hänen kuolemansa jälkeen.

Tiukasti semioottisia esitelmiä tämän kevään seminaarissa kuultiin vain muutama, kaikkiaan 30 esitelmaa käsittelevät lähinnä venäläistä kirjallisuutta